

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA RAQAMLI IQTISODIYOT SOHASINING RIVOJLANISH BOSQICHLARI.

Ne'matilloev Bexruz Anvarovich

“Mineral Resurslar Instituti” davlat muassasasi, Iqtisodiyot va moliyalashtirish bo'limi boshlig'i,

Annotatsiya: Ushbu maqolada raqamli iqtisodiyot tushunchasining paydo bo'lishi va uning O'zbekiston Respublikasida rivojlanish bosqichlari haqida ma'lumot va tushunchalar yoritib berildi. Bunda O'zbekiston Respublikasida raqamli iqtisod rivojlanishi uch bosqichga ajratib ko'rsatildi. Maqolani yoritib berish jarayonida asosan davlat tashkilotlari va xalqaro tashkilotlar maqolalari va hisobotlarida keltirilgan ma'lumotlardan foydalanildi.

Kalit so'zlar: raqamli iqtisodiyot, yirik ma'lumotlar bazasi, virtualizatsiya, pul – kredit tizimi, iqtisodiy landshaft, polosali internet, electron tijorat, raqamli operatsiyalar, texnologik startup, innovatsion markaz, sun'iy intellect, blockchain.

STAGES OF DEVELOPMENT OF THE FIELD OF DIGITAL ECONOMY IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN.

Nematilloev Bekhruz Anvarovich

*Head of the Department of Economics and financing,
state institution "Institute of Mineral Resources",
tel.:(+99888)144-12-21; e-mail: nematillayeva97@mail.ru*

Annotation: *this article covered information and concepts about the emergence of the concept of digital economy and its stages of development in the Republic of Uzbekistan. In this case, the development of the digital economy in the Republic of Uzbekistan was divided into three stages. In the process of covering the article, the information contained mainly in the articles and reports of state organizations and international organizations was used.*

Keywords: *digital economy, large database, virtualization, monetary system, economic landscape, broadband internet, electron commerce, digital operations, technological startup, innovation center, artificial intellect, blockchain.*

ЭТАПЫ РАЗВИТИЯ СФЕРЫ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН.

Неъматиллоев Бехруз Анварович

*Государственное учреждение "Институт минеральных ресурсов",
начальник отдела экономики и финансов,*

Аннотация: В данной статье освещена информация и понимание возникновения понятия цифровой экономики и этапов ее развития в Республике Узбекистан. При этом развитие цифровой экономики в Республике Узбекистан было разделено на три этапа. В процессе освещения статьи в основном использовалась информация, представленная в статьях и отчетах государственных организаций и международных организаций.

Ключевые слова: Цифровая экономика, большие базы данных, виртуализация, денежно – кредитная система, экономический ландшафт, широкополосный интернет, электронная коммерция, цифровые операции, технологический стартап, инновационный центр, искусственный интеллект, блокчейн.

Bugungi kunda har bir sohada keng rivojlanib kelayotgan “raqamli iqtisodiyot” atamasi ilk marotaba 1995 – yilda chop etilgan Don Tepkottning “Raqamli iqtisodiyot: tarmoqli intellekt asrida va’da va xavf – xatar” (“The digital economy: promise and peril in the age of networked intelligence”) asarida alohida atama sifatida qo’llanilgan.

Raqamli iqtisodiyot – xo’jalik yuritishning yangi, zamonaviy shakli hisoblanib, bunda raqamli ko’rinishdagi yirik ma’lumotlar bazasi va ularni qayta ishlash jarayoni ishlab chiqarish va ishlab chiqarishni boshqarishning asosiy faktori hisoblanadi.

Raqamli iqtisodiyot, asosan, boshqaruv va nazorat usullarining yangicha ko’rinishlari yuzaga kelishida, katta ma’lumotlar bazalari (big data) va aniqlikka erishishda, boshqaruvdagi virtualizatsiya jarayonlarini amalga oshirishda va mustaqil biznes yuritish imkoniyatining o’sishida namoyon bo’ladi. Bundan tashqari, ushbu tizimni pul – kredit tizimi va banklar faoliyati kengayishida, ishlab chiqarish va sanoat korxonalarini faoliyati rivojlanishida, yuqori investitsiyalar jalb qilish imkonini oshiruvchi ICO (Initial Coin Offering) jarayonining amalga oshirishida, shu bilan birga, mustaqil pul birliklari va kriptoalyutalar kirib kelishida kuzatish mumkin.

Dunyo amaliyotida raqamli iqtisodiyot yillar davomida ajoyib o’sish va evolyutsiyani boshdan kechirdi, turli rivojlanish bosqichlaridan kechib, bu bosqichlarda sezilarli yutuqlarga erishildi. Dunyoning turli yirik mamlakatlarida bo’lgani kabi O’zbekiston sharoitida ham raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish muhim yo’nalish bo’lib kelmoqda. Chunki mamlakatimizda iqtisodiy landshaftni modernizatsiya qilish va

raqamli texnologiyalar taqdim etayotgan imkoniyatlardan maksimal darjada foydalanish asosiy maqsadlardan biriga aylandi.

O'zbekistonda raqamli iqtisodiyotni rivojlantirishning dastlabki bosqichlaridan biri raqamli ulanish uchun asos infratuzilmasini yaratish bilan bog'liq edi. Shu sababli, ushbu dastlabki bosqichda mamlakat bo'ylab raqamli xizmatlardan keng foydalanishni ta'minlash uchun keng polosali internetga ulanish, mobil tarmoqlar va raqamli infratuzilmaga katta sarmoyalar kiritilgan. Hukumatning internetga ulanish va aholi o'rtasida raqamli savodxonlikni yaxshilashga qaratilgan tashabbuslari ushbu poydevor bosqichda muhim rol o'ynadi.

O'zbekistonda raqamlashtirishni yanada rivojlantirishga intilishi jarayonining jadallashishi bilan elektron tijorat raqamli iqtisodiyotning muhim tarkibiy qismi sifatida paydo bo'ldi. Onlayn biznes o'sishini qo'llab – quvvatlash va raqamli operatsiyalarni osonlashtirish maqsadida onlayn xarid qilish platformalari, raqamli to'lov tizimlari va bir qator elektron tijorat qoidalari ishlab chiqilgan. Elektron tijoratning yuksalishi nafaqat iste'molchilarning qulayligini oshirdi, balki kichik va o'rta korxonalar uchun kengroq bozorga chiqish uchun juda qulay shaklda bo'lgan platforma yaratdi.

O'zbekistonda raqamli iqtisodiyot rivojlanishining navbatdagi uchinchi bosqichi texnologik startaplar va innovatsion markazlarning paydo bo'lishi bilan tavsiflanadi. Hukumat texnologiya sohasida tadbirkorlik va innovatsiyalarni faol ravishda targ'ib qildi, buning natijasida ko'plab texnologik startaplar va inkubatorlarni tashkil etilishi jarayonlari jadallashib ketti. Ushbu tashabbuslar mamlakatda innovatsiya va texnologik taraqqiyot madaniyatini rivojlantirishda hal qiluvchi rol o'ynadi desak mubolag'a bo'lmaydi.

Rivojlanishlar natijasida yurtimizda raqamli iqtisodiyot sohasida ulkan muvaffaqiyatlarga erishildi. Bugungi kunda O'zbekiston raqamli iqtisodiyotni yanada rivojlantirish uchun sun'iy intellekt, blockchain va narsalar Interneti (IoT) kabi rivojlanayotgan texnologiyalardan foydalanishga kata e'tibor qaratmoqda. Rivojlanish bilan bir qatorda, mamlakatda xavfsiz va barqaror raqamli ekotizimni ta'minlash uchun raqamli ko'nikmalarni o'stirish, kiberxavfsizlik va ma'lumotlarni himoya qilishga ko'maklashish bo'yicha tashabbuslar ham amalga oshirilmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR VA RESURSLAR:

1. "O'zbekiston Respublikasining raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish strategiyasi" - O'zbekiston Respublikasi axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarini rivojlantirish vazirligi

2. "O'zbekistonda elektron tijoratni rivojlantirish: tendensiyalar va muammolar" - O'zbekiston savdo-sanoat palatasi

1. Jahon banking Markaziy Osiyodagi raqamli Iqtisodiyot tendentsiyalari to'g'risida hisoboti

2. BMT taraqqiyot dasturining O'zbekistondagi raqamli transformatsiyalar to'g'risidagi hisoboti

3. Raqamli Iqtisodiyot va siyosatni o'rganish jurnali-rivojlanayotgan bozorlarda raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish bo'yicha tadqiqot maqolasi